

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه پزشکی

عنوان:

**تعیین رابطه بین سلامت روان مادران و شاخص های انتروپومتریک کودکان در مادران و
کودکان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر اردبیل در سال 1394**

استاد راهنما 1:

دکتر پرویز مولوی

استاد راهنما 2 :

دکتر مهریار ندر محمدی

استاد مشاور:

دکتر افشان شرقی

نگارش:

پریسا توکلی حسنگلو

شماره پایان نامه:

0564

سال تحصیلی 95-96

سپاسگزاری :

سپاس ایزد منان را که به من این فرصت را داد تا در راه علم قدم گذارم، و از هیچ محبتی دریغ نکرد و در تمام مراحل زندگی مرا قوت قلب بود .

از استاد گرامیم جناب آقای دکتر پرویز مولوی سپاسگزارم که بدون راهنمایی های ایشان تامین این پایان نامه بسیار مشکل می نمود .

از استاد گرامی جناب آقای دکتر مهریار ندرمحمدی به دلیل یاری ها و راهنمایی های بی چشمداشت ایشان که بسیاری از سختی ها را برایم اسان نمودند ،سپاسگزارم.

از خانم دکتر افشان شرقی که زحمت مشاوره این پایان نامه را تقبل فرمودند بسیار سپاسگزارم و از کلیه اساتید ارجمندی که در محضر ان ها کسب دانش نموده ام صمیمانه تشکر می نمایم .

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزم

که آرامش روحی و اسایش فکری فراهم نمودند تا با حمایت های همه جانبه ایشان در محیطی مطلوب
،مراتب تحصیلی و نیز پایان نامه را به اتمام برسانم.

تقدیم به :

خواهر و برادران عزیزم

که وجودشان شادی بخش و صفایشان مایه آرامش من است .

چکیده

عنوان: تعیین رابطه بین سلامت روان مادران و شاخص های انتروپومتریک کودکان در مادران و کودکان

مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر اردبیل در سال 1394

زمینه و هدف: وضعیت روانی مادران ارتباط تنگاتنگی با وضعیت کودکانشان دارد، بنابراین مطالعه‌ی حاضر با هدف شناخت رابطه‌ی سلامت روان مادران با شاخص‌های آنتروپومتریک کودکان انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه‌ی مقطعی 117 مادر کودک زیر 5 سال به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند و داده‌های دموگرافیکی مادران و همچنین سلامت روان آنها با پرسشنامه GHQ28 و اطلاعات انتروپومتریک کودکانشان جمع‌آوری و با کمک نرم‌افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: از 117 کودک زیر 5 سال مشارکت کننده در مطالعه 49/6 درصد پسر و 50/4 درصد دختر بودند. میانگین سنی مادران

$29/32 \pm 5/04$ سال و در پسران $17/15 \pm 24/12$ و در دختران $17/14 \pm 25/00$ ماه بود. یافته‌ها نشان دادند 59٪ زنان

مشکوک به مشکلات روانی بوده‌اند که به ترتیب شامل مشکل در عملکرد اجتماعی (94/9٪)، اضطراب (38/5٪)، جسمانی سازی (41٪) و افسردگی (14/5٪) بود. در مطالعه صدک‌های رشدی کودکان مشخص گردید که میانگین صدک وزنی کودکان

$37/84 \pm 31/31$ و صدک قدی $39/57 \pm 32/17$ می‌باشد. نتایج حاصل از آنالیز آماری نشان داد که 69/2 درصد از

کودکان دارای صدک وزنی پایین‌تر از 50 و 61/5 درصد دارای صدک قدی پایین‌تر از 50 می‌باشند. همچنین نتایج آماری نشان داد که تنها در مورد خرده‌مقیاس جسمانی سازی با وزن کودک همبستگی وجود داشته و در بقیه موارد همبستگی بین متغیرها با وزن کودک مشاهده نگردید همچنین همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها با قد کودک نیز وجود نداشت. نتایج آماری نشان داد که تنها در مورد خرده‌مقیاس کارکرد اجتماعی با تحصیلات مادر همبستگی منفی وجود داشته و در بقیه موارد همبستگی بین متغیرها با گزینه‌های فوق مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش گویای پایین بودن وضعیت سلامت روانی زنان است. بنابراین آگاهی مراقبان بهداشتی از تغییرات وضعیت سلامت روان زنان برای برنامه‌ریزی به منظور ارتقای سلامت روانی آنان و بهبود شاخص‌های انتروپومتریک کودکان آنها مهم است.

واژه‌های کلیدی: سلامت روان، شاخص‌های آنتروپومتریک، صدک رشد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	فصل اول کلیات تحقیق.....
2	1-1- مقدمه
4	1-2- بیان مسئله.....
7	1-3- تعریف واژه های کلیدی
8	1-4- اهداف تحقیق.....
10	1-5- فرضیات تحقیق.....
11	فصل دوم مبانی نظری تحقیق.....
12	2-1- مبانی نظری
12	2-1-1- مقدمه.....
13	2-1-2- سلامت روان
16	2-1-3- دیدگاه های روانشناسی سلامت روانی
	2-1-4- اهمیت بهداشت روانی
21
	2-1-5- اهداف بهداشت
21	روانی.....
	2-1-6- سلامت روان دوران بارداری و عوامل مؤثر بر آن در زنان
26
31	2-2- رشد و تکامل در کودکان و اهمیت اندازه گیری آن.....
33	2-1-2- شاخص های آنتروپومتريک کودک
35	2-2- اختلالات رشد کودک.....
37	2-3- پیشینه تحقیق
40	فصل سوم روش تحقیق
41	3-1- نوع مطالعه

- 3-2 - زمان انجام مطالعه 41
- 3-3 - محیط پژوهش 41
- 3-4 - جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه 41
- 3-5 - روش گردآوری اطلاعات 41
- 3-6 - روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری 42
- 3-7 - معیار ورود به مطالعه 42
- 3-8 - معیار خروج از مطالعه 42
- 3-9 - ملاحظات اخلاقی 43
- 3-10 - محدودیت مطالعه 43
- 3-11 - متغیر های مطالعه 44
- فصل چهارم نتایج 45
- 4-1 - ویژگی های دموگرافیک 46
- 4-1-1 - ویژگی های دموگرافیک مادر 46
- 4-1-2 - ویژگی های دموگرافیک کودک 48
- 4-2 - وضعیت سلامت روان مادران 49
- 4-2-1 - نمره کل مادران 49
- 4-2-2 - نمره خرده مقیاس های GHQ28 50
- 4-3 - شاخص های انتروپومتريک کودکان 51
- 4-3-1 - صدک های قد و وزن کودکان 52
- 4-3-2 - قد و وزن کودکان به تفکیک سن و جنس 52
- 4-4 - مقایسه سلامت روان مادران کودکان بالا و پایین صدک پنجاه 54
- 4-4-1 - نمره کل 54
- 4-4-2 - نمره خرده مقیاس افسردگی 55
- 4-4-3 - نمره خرده مقیاس اضطراب 55

4-4-4 - نمره خرده مقیاس سازگاری اجتماعی.....	56
4-4-5 نمره خرده مقیاس جسمانی سازی.....	56
4-5 - ارتباط نمره کل و نمره خرده مقیاس های GHQ28 با شاخص های انتروپومتریک کودکان.....	57
4-5-1 - ارتباط نمرات GHQ28 با وزن کودک.....	57
4-5-2 ارتباط نمره کل و خرده مقیاس های GHQ28 با قد کودک.....	58
4-6 - سایر یافته ها.....	58
فصل پنجم بحث و نتیجه گیری.....	61
5-1- بحث.....	62
5-2 - آزمون فرضیات.....	64
5-3 - پیشنهادات.....	68
5-4 - محدودیت.....	68
منابع.....	69
پیوست شماره	
1.....	77
پیوست شماره	
2.....	79
چکیده انگلیسی	
82.....	82

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

نمودار 1-4 میزان تحصیلات مادران وارد شده به مطالعه.....

46.....

نمودار 2-4 : تعداد فرزندان مادران وارد شده به

مطالعه..... 47

نمودار 3-4: فراوانی جنسی کودکان وارد شده به

مطالعه..... 49

نمودار 4-4 : فراوانی نحوه تغذیه کودکان وارد شده به

مطالعه..... 49

نمودار 5-4 : میانگین وزن کودکان پسر به تفکیک

سن..... 53

نمودار 6-4: میانگین وزن کودکان دختر به تفکیک سن..... 53

نمودار 7-4 : میانگین قد کودکان پسر به تفکیک سن..... 54

نمودار 8-4 : میانگین قد کودکان دختر به تفکیک سن..... 54

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول 1-4: وضعیت سنی مادران وارد شده به مطالعه.....	46
جدول 2-4: وضعیت سنی کودکان وارد شده به مطالعه بر حسب ماه.....	48
جدول 3-4: نمره خرده مقیاس های GHQ28.....	51
جدول 4-4: صدک های قد و وزن کودکان مورد مطالعه.....	52
جدول 5-4: ارتباط نمره کل و خرده مقیاس های GHQ28 با وزن کودک.....	57
جدول 6-4: ارتباط نمره کل و خرده مقیاس های GHQ28 با قد کودک.....	58
جدول 7-4: ارتباط نمره کل و خرده مقیاس های GHQ28 با تحصیلات مادر، درآمد، تعداد کودکان و سن مادر.....	59